

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น Community Based Learning Management to Develop Skills as a Lao Krang Cultural Tourism Entrepreneur of Junior High School Students

ภาณุเดช เคนานันท์¹, ปริญา สร้อยทอง²

^{1,2}มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก, ประเทศไทย

Panudet Khenanan¹, Parinya Soithong²
^{1,2}Naresuan University, Phitsanulok, Thailand
✉: wachirawitd63@nu.ac.th
(Corresponding Email)

Received: 13 May 2025; Revised: 22 May 2025; Accepted: 29 May 2025
© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพของทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท และ 2) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยจำนวน 38 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน และกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยผู้ให้ความรู้ ได้แก่ ครูจากกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนในเขตอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 2 คน ประชาชนชาวบ้านจากอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 2 คน ผู้นำชุมชนตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 2 คน และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับศักยภาพของทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท 2) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง จังหวัดชัยนาท และ 3) แบบประเมินการสังเกตการทำกิจกรรมแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลจากการศึกษาข้อมูลผลการศึกษาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, ผู้ประกอบการท่องเที่ยว, ประชาชน

ชาวบ้าน, กำนันตำบล, นายองค์การบริหารส่วนตำบล และนักเรียน พบว่า ทูทางวัฒนธรรมลาวครั้งที่พบในชุมชนสามารถนำมาใช้เป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยยึดตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การนำเนื้อหาของท้องถิ่นมาใช้ในการบูรณาการเรียนและสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง จังหวัดชัยนาท จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อบรมร่วมกับนักเรียนโดยใช้วิธีการบรรยายและการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล นักเรียนได้รับการแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม โดยมี 4 กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การศึกษาทูทางวัฒนธรรมลาวครั้ง 2) การศึกษาเกี่ยวกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง 3) กิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน และ 4) การพัฒนาต่อยอดศักยภาพสินค้าและบริการของชุมชน.

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ผู้ประกอบการท่องเที่ยว, วัฒนธรรมลาวครั้ง

Abstract

This research is a qualitative study with two primary objectives: 1) to examine the potential of Lao Krang cultural capital in the development of cultural tourism in Noen Kham District, Chainat Province, and 2) to develop a community-based learning management model aimed at enhancing Lao Krang cultural tourism entrepreneurship skills among lower secondary school students. The study involved 38 informants, selected through purposive sampling and divided into two groups: Group 1 consisted of 30 lower secondary school students from Nong Yang School, Noen Kham District, Chainat Province, for the academic year 2024; Group 2 comprised knowledge providers, including 2 social studies, religion, and culture teachers from schools in Noen Kham District, 2 local scholars from Noen Kham District, 2 community leaders from Suk Duen Ha Subdistrict, Noen Kham District, and 2 tourism entrepreneurs in Noen Kham District. The research instruments included: 1) an interview form on the potential of Lao Krang cultural capital in developing cultural tourism in Noen Kham District, Chainat Province; 2) guidelines for organizing learning activities using the community as a base for developing entrepreneurship skills in Lao Krang cultural tourism for lower secondary school students at Nong Yang School, Chainat Province; and 3) an assessment form for observing non-participatory activities. The research findings revealed that: 1) The results of the study on the potential of Lao Krang cultural capital in developing cultural tourism in Noen Kham District, Chainat Province, as reported by the primary informants—namely, teachers from the social studies, religion, and culture group, tourism entrepreneurs, local scholars, village headmen, sub-district administrative organization presidents, and students—revealed that the Lao Krang cultural capital present in the community can serve as a foundation for organizing teaching and learning activities in accordance with the 2008 Basic Education Core Curriculum. This curriculum is aligned with the standards and indicators of the social studies, religion, and culture group, and emphasizes the integration of local content into teaching and learning across various subjects. 2) The results of the development of learning management using a community-based approach to enhance Lao Krang cultural tourism entrepreneurship skills among lower secondary school students at Nong Yang School, Chainat Province, revealed that, based on the learning management plan, the researcher conducted learning activities with the students through both lecturing and practical exercises. These activities were designed to achieve effective learning outcomes. The students were divided into four groups, each engaging

in one of the following four learning activities: 1) Lao Krang cultural capital, 2) Lao Krang cultural tourism entrepreneurs, 3) Community tourism activities, and 4) Developing the potential of community products and services.

Keywords: Learning Management, Tourism entrepreneurs, Lao Krang culture

1. บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีรวมถึงการเป็นโลกดิจิทัลที่ข้อมูลในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศเกิดการเปลี่ยนแปลง เชื่อมต่อกันอย่างรวดเร็วในทุกมิติการพัฒนาศักยภาพของคนถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มุ่งสู่ความก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน หลายปีที่ผ่านมา ระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ได้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยให้คำจำกัดความ “ทักษะในศตวรรษที่ 21” ว่ามีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันที่ซับซ้อน ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่หลากหลายและแตกต่างกันไป เช่น มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดและเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นทักษะทางด้านเทคโนโลยีรวมทั้ง มีทัศนคติ และค่านิยมที่พึงประสงค์อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ทักษะการคิดที่ซับซ้อน ทักษะการเรียนรู้และทักษะการสื่อสาร โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าการท่องจำ (Saavedra and Opfer, 2012)

จากสภาพปัญหาข้างต้น หลักสูตรในศตวรรษที่ 21 จึงควรออกแบบให้เน้นการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเป็นองค์รวม (Broad-based and Holistic Learning) เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในโลกที่เป็นจริง โดยเชื่อมโยงเนื้อหาสาระเข้าด้วยกันกับบริบทชีวิตส่วนการจัดการเรียนรู้ควรบูรณาการทักษะการคิดการแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีและมัลติมีเดียโดยมีการประเมินผลตามสภาพจริงที่วัดความเข้าใจมากกว่าเนื้อหา และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง มีการเชื่อมโยงหลักสูตรให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน ทั้งในระดับเดียวกัน ต่างระดับกัน และกับชุมชนภายนอก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

แนวทางจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับองค์กรหรือกลไกต่าง ๆ ในชุมชนและในสังคม นั่นคือ การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning : PBL) ที่บรรจบเข้ากับ การเรียนรู้แบบ “สถานที่เป็นฐาน” (Place-Based Learning : PBL) เรียกว่า การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) นั่นเอง ซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบเดิม กล่าวคือ การเรียนรู้แบบเดิมผู้เรียนรับการถ่ายทอดจากครูโดยตรง (Reception Learning) ในขณะที่การ เรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นพบ (Discovery Learning) มีการวิเคราะห์การประเมิน และการแก้ปัญหา โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ (มณฑล จันทน์แจ่มใส, 2558)

รายวิชาการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นรายวิชาที่ศึกษาแนวคิด วิธีการเรียนรู้จากชุมชน วิธีการปรับตัวและการเข้าหาชุมชน การจัดกระบวนการชุมชนเพื่อการเรียนรู้ การเข้าร่วมใช้ชีวิตในชุมชนเพื่อศึกษาเรียนรู้ การดำเนินชีวิต การทำกิจกรรม ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ซึ่งตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มุ่งเน้นให้เชื่อมโยงความรู้กับชุมชนโดยใช้การปฏิบัติงานเป็นฐาน ให้

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากการลงมือปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริงในชุมชน ภายใต้การมีส่วนร่วมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และกลุ่มคน ในชุมชน เช่น การไปศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์วัฒนธรรม การทำมาหากิน หัตถกรรม การศึกษาพยาบาลแบบ พื้นบ้านจากบุคคล และองค์กรในชุมชนนอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียน (สาขาสังคมศาสตร์, 2560)

การจัดการศึกษารัฐานชุมชน หรือการจัดการศึกษาโดยใช้ฐานชุมชน มีแนวความคิดต่อประเด็น พัฒนาการของการจัดการศึกษาในระบบของไทยว่า โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นแหล่งผลิตขนาดใหญ่ สถานศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศให้ก้าวทันโลก การศึกษาทำให้คนไทยรู้เท่าทัน ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า และในสังคมแข่งขัน คนไทยให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และใช้ความรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถใช้ความรู้จัดการตนเองได้เพิ่มมากขึ้น แต่ในทางกลับกัน แบบแผนการจัดการศึกษาโดยสถานศึกษาได้แยกคนออกจากชุมชน สังคม วัฒนธรรม จิตวิญญาณของความเป็นท้องถิ่น จนลืมหากเหง้า วิถีชีวิตและความเป็นตัวตนเกือบสิ้นเชิง แยกการศึกษาออกจากครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น วัด ศาสนสถาน ที่มีบรรพบุรุษ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคุณธรรมศีลธรรมเป็นกลไกเชื่อมโยงคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (พิณสุดา สิริธรงค์ศรี, 2555)

หากมองในภาพกว้างเกี่ยวกับอนาคตด้านสังคมกับการศึกษา กลุ่มคนที่เข้าไม่ถึงการศึกษาและการเรียนรู้ จะถูกละเลยและทอดทิ้งโดยระบบการแข่งขัน คุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมของคนจะลดลง เด็กและเยาวชนให้ความสำคัญในโลกของตนเอง จะห่างเหินและละเลยบุพการี บรรพชนและความเป็นไปของสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) เพราะโลกกว้างของผู้เรียนถูกจำกัดให้แคบลง (พิณสุดา สิริธรงค์ศรี, 2555)

การศึกษาเดินตามรอยตะวันตก แบบต่อต่อความรู้ การศึกษาแบบท่องจำตำรา เน้นการท่องหนังสือ แต่ไม่เน้นการเรียนรู้วิถีชีวิต ทางออกของการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือทางเลือกการศึกษารัฐานชุมชน แนวคิดในการจัดการศึกษารัฐานชุมชน การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน จะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความแปลกแยกกับท้องถิ่น สามารถดำเนินชีวิตและพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริงรอบๆตัว การเปิดโอกาสให้บุคลากรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เป็นการประสานความสัมพันธ์ที่ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการผนึกกำลังร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์พัฒนาทางการศึกษาและท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามความต้องการและเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม ฯลฯ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน (ประเวศ วะสี, 2553)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวสูง มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทั้งในด้านของทรัพยากรที่ป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สร้างความประทับใจในเรื่องของความงาม ความเป็นธรรมชาติ ตลอดจนมีแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนา อันแสดงถึงอารยธรรม ความเจริญของท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ประเพณีผี และกิจกรรม ที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ซึ่งมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสร้างภาพลักษณ์และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เหล่านี้สามารถดึง

ดูความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ทำให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง (พอนา บุญคุ้ม, 2550)

การท่องเที่ยวที่ได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ที่ต่างสนใจจะเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงซื้อสินค้าที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมอันเป็นงานฝีมือที่เกิดจาก ภูมิปัญญา ของคนในประเทศนั้นล้วนเป็นช่องทางการสร้างรายได้ให้กับชุมชน การเพิ่มมูลค่าทาง เศรษฐกิจจากแหล่งมรดก ศิลปวัฒนธรรม นอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพัฒนา สร้างสรรค์และต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้แล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตวัฒนธรรมดั้งเดิม ให้เข้มแข็งและดำรงอยู่อย่างยั่งยืนสืบไป ทุนทางปัญญาและทุน วัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ การผลักดันผลิตภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเข้าสู่ตลาด ผู้บริโภคก็ต้องใช้ 3 ทุนนี้เช่นเดียวกัน ดังนั้นการค้นหาคุณค่าของชุมชน นำเสนอจุดเด่นที่แตกต่าง สร้างอัตลักษณ์ของชุมชน ส่งเสริมชุมชนให้มีความพร้อมเป็นแหล่งท่องเที่ยว และมีผลิตภัณฑ์ของ ชุมชน พัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างมาตรฐาน สร้างเครือข่ายและการเข้าถึงตลาด นักท่องเที่ยวจะ เพิ่มประสิทธิภาพและการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดำรงรักษาวิถีชีวิต และ วัฒนธรรมท้องถิ่น คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม อนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับนักท่องเที่ยว (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2562)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย รัฐบาลให้ความสำคัญแก่การท่องเที่ยวอย่างมาก จึงส่งเสริมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน ตลอดจนเพิ่มจำนวนแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยว (วรรณภา วงษ์วานิช, 2546)

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของเพื่อให้เยาวชน คนรุ่นหลังได้ตระหนักเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม และร่วมกันอนุรักษ์สืบทอดมรดกที่บรรพบุรุษ ได้สรรสร้างไว้เป็นสิ่งที่สวยงาม ผู้วิจัยในฐานะเป็นลูกหลานเชื้อสายลาว ครั้ง ชุมชนบ้านหนองยาง อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท มีความสนใจที่จะนำวัฒนธรรมลาวครั้ง นำมาเป็นที่ต้นทุนใช้ในการเพิ่มทักษะความเป็นผู้ประกอบการเชิงวัฒนธรรม อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะไปประกอบอาชีพ ในอนาคตได้และพัฒนาท้องถิ่นของตน เจริญรุ่งเรืองไปพร้อมกับวัฒนธรรมของชุมชนสืบต่อไป ช่วยปลูกจิตสำนึกให้ผู้คนในชุมชนอื่น ๆ ใน สังคมไทย ได้หันมาตระหนักถึงอัตลักษณ์ของตนเองมากขึ้น อีกทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ที่เกิดจากทุนทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ลาว ครั้ง ด้วยประโยชน์จาก พื้นฐานความเป็นชาติพันธุ์ลาวครั้ง ความเป็นชาติพันธุ์สร้างความ เป็นปึกแผ่นและช่วยพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคมชาติพันธุ์สามารถทำให้เศรษฐกิจมีการพัฒนาได้ เช่น จากการจัดจำหน่ายสินค้าการท่องเที่ยว การใช้วัฒนธรรมประเพณีเข้ามาเป็นจุดดึงดูดเข้ามาเยี่ยมชมศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านวัฒนธรรม ประเพณี เป็นการสร้างรายได้หมุนเวียนให้กับชุมชน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาดังต่อไปนี้

- 1) ศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ที่สามารถนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 2) การจัดการเรียนรู้
- 3) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
- 4) การอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมลาวครั้ง
- 5) ทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยว

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างองค์ประกอบด้วย

- 1) แบบสัมภาษณ์ศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
- 2) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง จังหวัดชัยนาท
- 3) แบบประเมินสังเกตการทำกิจกรรมแบบไม่มีส่วนร่วม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 วิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ บทสัมภาษณ์ ตำรา หนังสือ เอกสารท้องถิ่น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง การ

จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง วัฒนธรรมลาวครั้ง เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยใช้การสัมภาษณ์แบบปลายเปิด โดยผู้ให้ข้อมูลหลักตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

4.2 วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งโดยการใช้แนวคำถามเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะจงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2567 และกลุ่มผู้ให้ความรู้ ทั้ง 4 กลุ่ม คือ 1) ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนในเขตอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท 2) ประชาชนชาวบ้านอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท 3) ผู้นำชุมชนตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท 4) ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ในอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย คือ เพื่อศึกษาทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ที่มีบทบาทในผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

4.3 วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) โดยผู้วิจัยเข้าไปสังเกตอยู่นอก เพื่อสังเกตพฤติกรรม เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้ และนำมาหาความสัมพันธ์และความหมายของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพรวม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครบถ้วน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสังเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาจากการรวบรวมข้อคิดเห็นแล้วบรรยายข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักพร้อมสนทนาร่วมกันเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย หลังจากนั้นจะนำเสนอรายงานแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์

4. ผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาข้อมูลผลการศึกษาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ประชาชนชาวบ้าน กำนันตำบล นายองค์การบริหารส่วนตำบล และนักเรียน ด้วยแบบสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง การศึกษาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท พบว่า วัฒนธรรมลาวครั้งในพื้นที่บางอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก บางอย่างก็มีอยู่ มีทั้งศาสนาและความเชื่อ เช่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การประเพณีและวัฒนธรรม เช่น งานประเพณี อาหารโบราณ งานหัตถกรรม เป็นต้น ถูกหล่อหลอมจากคนในชุมชนมาเป็นวิถีชีวิต

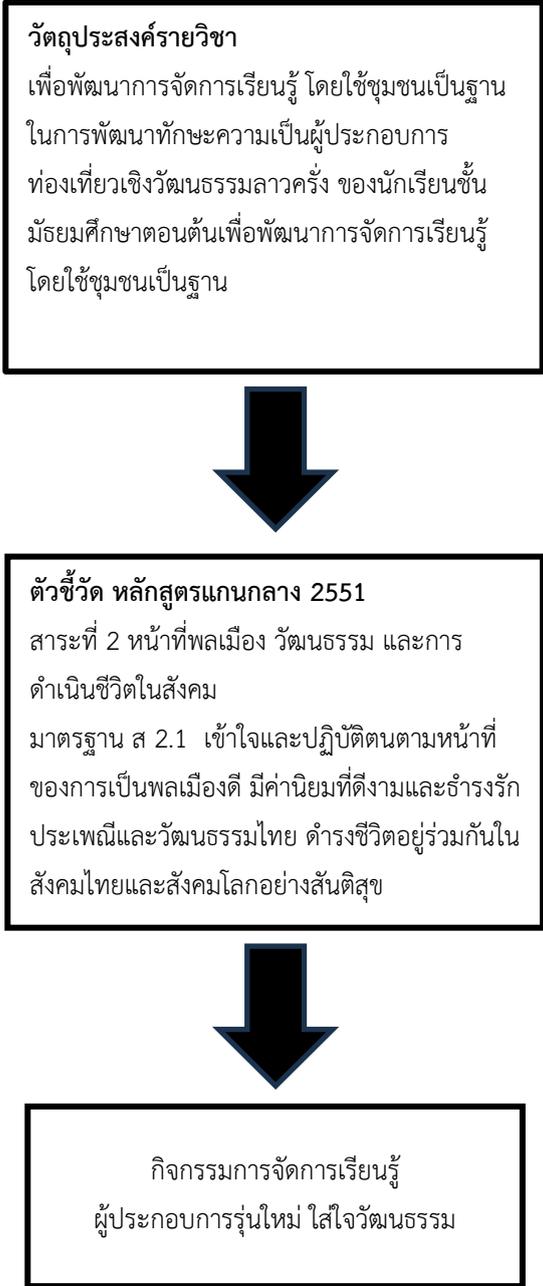
1.2 ด้านผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท พบว่า ผู้ประกอบการการท่องเที่ยววันนั้น ไม่ค่อยมี หรือมีน้อยมากแต่ถ้ามีส่วน

ใหญ่เป็นของชุมชนอื่น ที่เป็นกลุ่มใหญ่กว่า ที่เขามีการรวมกลุ่มกันจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน ลักษณะไปเยี่ยมชมชุมชน ขยายของฝาก ของที่ระลึก มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับ มีการประชาสัมพันธ์ในหลายๆช่องทาง และงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนในลักษณะนี้

1.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท พบว่า การท่องเที่ยวในชุมชนไม่ค่อยพบเห็นนัก แต่จะเป็นการมาเยี่ยมเยือนชุมชนมากกว่า มาดูวิถีวัฒนธรรมและซื้อสินค้าด้านงานฝีมือ ของคนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีรายได้ และมาเรียนรู้เรื่องประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.4 ด้านการเสนอแนะในการพัฒนาในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท พบว่า ภาครัฐควรส่งเสริม ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมของชุมชนลาวครั้ง เงินทุนสนับสนุนในการร่วมกลุ่มกัน หรือการส่งเสริมในหลายๆ ด้าน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสนใจที่จะมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ การการจัดงานบุญประเพณีต่างๆ ให้มีการจัดอย่างต่อเนื่อง และมีกิจกรรมที่หลากหลายสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้ผู้สนใจ มาเป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยวของชุมชนตนเอง เป็นการกระจายรายได้ของชุมชน

แบบประเมินการสังเกตการณ์ทำกิจกรรม
กับแนวคำถามหลังทำกิจกรรม

ภาพที่ 1 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ใส่ใจวัฒนธรรม

2. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ท้องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง จังหวัดชัยนาท จากแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียน โดยวิธีการบรรยาย และการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผลในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียน ได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม 4 กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ทูทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า ศึกษาข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทูทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ครูได้นำเสนอภาพ วิดีโอเกี่ยวกับ วัฒนธรรมลาวครั้ง พร้อมตั้งคำถามชวนคิด เพื่อกระตุ้นความสนใจ ซึ่งนักเรียนจะได้เข้าใจในเนื้อหาของ กิจกรรมนี้ พบว่า ผู้เรียนมีความสนใจส่วนมากและมีการตั้งคำถามชวนคิด ในเนื้อหาที่บรรยาย รวมถึงชมวิดีโอ

กิจกรรมที่ 2 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า ศึกษาข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาว ครั้ง แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม และมอบหมายบทบาท แต่ละกลุ่มได้ทำกิจกรรม Mind Mapping เป็นการ ระดมความคิด ในแผนธุรกิจในข้อหัวที่รับมอบหมาย พบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรมกลุ่ม ในการร่วมกันออกแบบงาน ในหัวข้อที่มอบหมายให้แต่ละกลุ่ม

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า ศึกษาข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม และ มอบหมายบทบาท แต่ละกลุ่มได้ทำกิจกรรม Mind Mapping เป็นการระดมความคิด ในแผนธุรกิจในข้อหัวที่รับ มอบหมาย พบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรมกลุ่ม ในการร่วมกันออกแบบงาน ในหัวข้อที่ มอบหมายให้แต่ละกลุ่ม

กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาต่อยอดศักยภาพสินค้าและบริการของชุมชน ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า ศึกษา ข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาต่อยอดศักยภาพสินค้า

และบริการของชุมชน แต่ละกลุ่ม นำเสนอแนวคิดธุรกิจ และการท่องเที่ยวชุมชน ครูและเพื่อนร่วมชั้นเสนอแนวคิด ครูสรุปสาระสำคัญในกิจกรรมนี้ พบว่า ผู้เรียนทั้ง 4 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มออกมาได้ดี และมีการเสนอแนวคิดร่วมกัน สุดท้ายครูผู้สอนอภิปรายในสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในกิจกรรมครั้งต่อไป

3. แบบประเมินสังเกตการทำกิจกรรมแบบไม่มีส่วนร่วม จากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ใส่ใจวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัย พบว่า นักเรียนมีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นหลังการใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ 1) นักเรียนมีผลการปฏิบัติด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับดีมาก 2) นักเรียนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นระดับมาก 3) นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นระดับมาก และจากการถอดบทเรียนที่ได้จากการใช้กิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า เป็นกิจกรรมที่หลากหลายและจัดประสบการณ์ภาคสนามให้แก่ผู้เรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุขสอดคล้องกับพื้นฐานหรือวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์วัฒนธรรมลาวครั้งและมีความผูกพันกับท้องถิ่น

5. อภิปรายผล

1) การศึกษาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง ทั้งนี้เป็นศึกษาในเนื้อหา ความรู้ ความเข้าใจ ในประสบการณ์ บริบทในพื้นที่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหนองยาง อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ให้ความรู้ 1) ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนในเขตอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 2 คน 2) ประชาชนชาวบ้านอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 2 คน 3) ผู้นำชุมชนตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 2 คน 4) ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ในอำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 2 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การศึกษาเอกสารงานวิจัย บทความ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตำรา หนังสือ แหล่งข้อมูลสำคัญอื่น และการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก (In-depth Interview) แล้วนำไปสังเคราะห์ข้อมูลมาพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ ชวดี โกศล (2561) นำอัตลักษณ์ ทุนทางวัฒนธรรม และความหลากหลายของสินค้าทางวัฒนธรรม ประเพณี มาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของชุมชนภายในวัดหรือชุมชน ส่งเสริม ให้ประชาชนชาวบ้านหรือครูภูมิปัญญาร่วมส่งเสริมผลิตสินค้าและพัฒนาต่อยอดสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ชาวบ้าน เช่น การแปรรูปผ้าขาวม้าเป็นเสื้อหรือของใช้ จัดตลาดนัดภูมิปัญญาในสถานศึกษาหรือชุมชน และจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการค้นหาอัตลักษณ์ชุมชน ทุนทางวัฒนธรรม ของชุมชนในการขับเคลื่อนชุมชน ใช้ความเป็นอัตลักษณ์ และทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชน

2) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กิจกรรม ด้านเนื้อหา ตามหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีการจัดกิจกรรม ทักษะผู้ประกอบการรุ่นใหม่ใส่ใจวัฒนธรรม โดยแบ่งออกเป็น 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 ทูทางวัฒนธรรมลาวครั้ง กิจกรรมที่ 2 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาต่อยอดศักยภาพสินค้าและบริการของชุมชน

3) จากผลการวิจัยทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ให้พบว่า การศึกษาศักยภาพทูทางวัฒนธรรมลาวครั้ง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลาวครั้ง จะช่วยให้ชุมชนมีความเข้าใจชุมชนของตนเองได้ดีขึ้น ซึ่งนำมาสู่การสร้างสรรค์รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเป็นระบบมีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกฝ่าย โดยรูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ได้มีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมภายใต้ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดพลวัตของการเรียนรู้ และการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เกิดจากคนในชุมชน และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของชุมชนต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่เป็นองค์ความรู้ของท้องถิ่น เพื่อให้ครูผู้สอนนำองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มาสอดแทรกในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระวิชาหน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิต

2) ปรับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นความรู้ของท้องถิ่นนั้นๆ นำมาบูรณาการกับเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการนำองค์ความรู้และ วิธีการจัดการเรียนเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาต่อไป

3) ควรนำไปเป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาพลเมืองตื่นรู้ด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้ร่วมกันในสังคมและชุมชนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4) ควรปรับระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ลงลึกในสาระวิชาหน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิต ได้อย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่จำเป็นของผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ในอนาคตอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ ความรู้ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ

2) ควรศึกษาและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่เข้ากับยุคสมัย เพื่อให้เกิดความหลากหลาย ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

3) ควรศึกษาและพัฒนานวัตกรรมของการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันของพื้นที่ เพื่อง่ายต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ เข้ากับบริบทด้านพื้นที่ และผู้เรียนมากที่สุดเพื่อพัฒนาพลเมืองตื่นรู้ให้มีความรู้รอบด้าน และนำไปปรับใช้ได้ ในชีวิตประจำวัน

4) ควรมีการวางแผนหรือเตรียมเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง มาช่วยสอนผู้เรียน เพื่อเป็นการดูแลการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้อย่างทั่วถึง และช่วยในเรื่องของ การบริหารเวลาในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2562). *วัฒนธรรมคุณค่าสู่มูลค่า*. เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2568 จาก

https://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=3972&filename=index

กล้า ทองขาว. (2561). *การจัดการศึกษาฐานชุมชน*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย.

กุลธิดา สามะพุทธิ. (2540). *การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม: ทางเลือกใหม่ของการเดินทาง*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

ชวดี โกศล. (2561). การบริหารจัดการทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 6(2), 64–73.

มณฑล จันทร์แจ่มใส. (2558). โครงการถอดชุดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน:

กรณีศึกษาการบูรณาการจัดการเรียนรู้วิชาออกแบบสถาปัตยกรรมกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของผู้ มีรายได้น้อย. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 10(1), 143–156.

ผจงจิตต์ อธิคมนันท์. (2543). *การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย รามคำแหง.

พิณสุดา สิริธรงค์ศรี. (บ.ก.). (2555). *การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน: ประสบการณ์จาก การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: DPU Cool Print.

พจนา, และ พิทักษ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการตลาดในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่ม ภาคกลางตอนล่าง. *วารสารวิชาการ*, 8(2), 2793–2808.

ประเวศ วะสี. (2553). *แผนชีวิตชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน*. เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2568 จาก

http://www.plan4thai.com/wizContent.asp?wizConID=64&txtmMenu_ID=39

วรรณ วรชัชวานิช. (2546). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัจฉรา ศรีพันธ์. (2561). *การจัดการศึกษาบนฐานชีวิตและการจัดการศึกษาบนฐานชุมชน*. กรุงเทพฯ: แด แน็กซ์อินเตอร์คอร์เปอร์เรชั่น.

Barrett, M. S. (2012). *An introduction to community-based learning*. Retrieved from https://www.holycross.edu/sites/default/files/files/cbl/introduction_to_community-based_learning_17.pdf

Saavedra, A. R., & Opfer, V. D. (2012). *Teaching and learning 21st century skills: Lessons from the learning sciences*. A Global Cities Education Network Report. New York: Asia Society.

The Glossary of Education Reform. (2014). *Community-based learning*. Retrieved from <https://www.edglossary.org/community-based-learning/>